

DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

judecînd recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Transvio” privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015,

C O N S T A T Ă :

La data de 30.10.2014, reclamantul SRL „Avia Invest”, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva SRL „Transvio”, solicitînd încasarea datoriei în mărime de 76 640,80 lei și compensarea cheltuielilor suportate la achitarea taxei de stat în mărime de 2 299,23 lei. Ulterior, la data de 13.02.2015, reclamantul a modificat cerințele, solicitînd încasarea datoriei în sumă de 321 304,00 lei și a taxei de stat în mărime de 9 639,13 lei.

În motivarea cererii reclamantul a invocat, că, în temeiul contractului de colaborare nr. 484/14 și acordului din 01.05.2014, încheiat între SRL „Avia Invest” și SRL „Transvio”, reclamantul a prestat pîrîtului, în perioada 01.09.2014-15.11.2014, servicii de asigurare a deservirii pasagerilor și persoanelor care îi petrec/întălnesc la/de la Aeroportul Chișinău, în partea ce ține de transportarea lor cu taxiurile. Astfel, în perioada de 01.09.2014-30.09.2014, numărul total al pasagerilor aterizați în Aeroportul Internațional Chișinău a constituit 91434 de persoane, în legătură cu ce pîrîtului i-a fost înaintată factura fiscală FA3130736 din 30.09.2014, în sumă de 109 720,80 lei, care însă nu a fost achitată.

Menționează reclamantul, că, în perioada de 01.10.2014-31.10.2014, numărul total al pasagerilor aterizați în Aeroportul Internațional Chișinău a constituit 77206 de persoane, fapt în legătură cu care a înaintat spre plată pîrîtului factura fiscală FA3130814 din 31.10.2014 în sumă de 92 647,20 lei, care nu a fost achitată de ultimul. În perioada de 01.11.2014-15.11.2014, numărul total al pasagerilor aterizați în Aeroportul Internațional Chișinău a constituit 35 246 de persoane, pîrîtului fiindu-i

înaintată factura fiscală FA3130861 din 15.11.2014 în sumă de 42 295,20 lei, care la fel nu a fost achitată. Astfel, datoria SRL „Transvio” față de SRL „Avia Invest”, conform facturilor fiscale și actelor de prestare a serviciilor pentru perioada 01.09.2014-15.11.2014 s-a majorat cu 244 663,20 lei. Prin urmare, datoria debitoare totală constituie 321 304 lei.

Relevă reclamantul că, încercările de a soluționa litigiul pe cale extrajudiciară nu s-au soldat cu succes, fapt ce l-a determinat să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 iunie 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Împotriva hotărîrii instanței de fond, la data de 01 iulie 2015 a depus apel SRL „Avia Invest”.

În motivarea apelului, apelantul a invocat că, cu hotărîrea instanței de fond nu este de acord, o consideră neîntemeiată și ilegală, instanța nu a stabilit și elucidat pe deplin circumstanțele importante ale cauzei, motivînd soluția prin faptul, că lipsesc probe care ar confirma existența datoriei pretinse de reclamant, iar facturile fiscale și actele prezentate de reclamant pentru diferite perioade nu sunt semnate de către pîrît.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015, a fost respins apelul declarat de SRL „Avia Invest” și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 iunie 2015.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelant nu și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului.

Totodată, a fost indicat că, instanța de fond a examinat cauza dată în conformitate cu legislația în vigoare, a dat apreciere corectă și justă circumstanțelor cauzei, probelor administrate și a emis o hotărîre legală și întemeiată.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 19.01.2016, SRL „Avia Invest” a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din din 17 noiembrie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri prin care să fie admisă acțiunea.

În argumentarea recursului recurentul a invocat că, atît instanța de fond, cît și instanța de apel au apreciat arbitrar probele din dosar, nu au elucidat și nu s-au expus asupra circumstanțelor esențiale ale pricinii, aplicînd eronat normele de drept material, fapt ce a dus la soluționarea greșită a pricinii.

Potrivit art. 440 alin. (2) CPC, recursul înaintat de SRL „Avia Invest” a fost considerat admisibil și transmis spre examinare într-un complet din 5 judecători.

Potrivit art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în instanța de apel și verificînd, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat, legalitatea deciziei atacate, Colegiul conchide că recursul declarat urmează să fie admis, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 239 - 240 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. La adoptarea hotărîrii, instanța judecătorească, în limitele

pretențiilor invocate, apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

În acest sens, Colegiul atenționează că norma de drept indicată impune instanței de judecată exigențe privind studierea minuțioasă a situației de fapt a chestiunii supuse judecării și încadrarea corectă de drept.

Potrivit materialelor cauzei, reclamantul SRL „Avia Invest”, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva SRL „Transvio”, solicitând încasarea datoriei în mărime de 76 640,80 lei și compensarea cheltuielilor suportate la achitarea taxei de stat în mărime de 2 299,23 lei. Ulterior, reclamantul a modificat cerințele, solicitând încasarea datoriei în sumă de 321 304,00 lei și a taxei de stat în mărime de 9 639,13 lei.

În rezultatul judecării cazului, instanța de fond a respins acțiunea, soluție ce a fost menținută și prin decizia instanței de apel care a respins apelul SRL „Avia Invest”.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră hotărârile instanțelor judecătorești ilegale, pornind de la următoarele.

La examinarea litigiului atât instanța de fond, cât și cea de apel au apreciat greșit probele și înscrisurile administrate la caz fapt care a condus la aplicarea eronată a normelor de drept material, în consecință, au adoptat hotărâri neîntemeiate și ilegale.

Totodată, în speța dată sunt stabilite fapte suficiente pentru a da o soluție nouă de admitere a acțiunii SRL „Avia Invest”.

Colegiul conchide, că instanțele au ignorat probele prezentate, nu le-au apreciat și eronat nu le-au reținut ca pertinente pentru soluționarea corectă a litigiului.

Astfel, Colegiul concluzionează, că instanțele, nu au elucidat pe deplin toate circumstanțele raportat la argumentele și probele aduse de către recurentul SRL „Avia Invest”.

Respectiv, referitor la concluziile instanțelor, precum că suma pretinsă nu este confirmată prin probe pertinente și concludente, iar facturile fiscale menționate supra, cât și actele privind numărul pasagerilor sosiți pe Aeroportul Internațional Chișinău, sunt semnate numai de reclamant, nefiind semnate și de pîrîtul SRL „Transvio”, Colegiul reține că, recurenta atât în instanța de fond cât și în instanța de apel a menționat că nu este de acord cu afirmațiile instanțelor judecătorești, și anume că semnarea din partea pîrîtei a documentelor sus-menționate adeverește existența datoriei și scadența ei.

În acest sens, menționează Colegiul că, potrivit prevederilor pct. 4, anexei nr. 2 la HG nr. 294 din 17 martie 1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.406-II din 23 decembrie 1997, Instrucțiunea privind evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor, la livrarea serviciilor, semnătura și aplicarea ștampilei beneficiarului (la caz: SRL „Transvio”) pe exemplarul facturii sau facturii fiscale a furnizorului (la caz: SRL „Avia Invest”), în baza cărora sînt înregistrate veniturile, nu este obligatorie, astfel, nesemnarea facturilor fiscale, actelor de prestare a serviciilor și listelor cu numărul de pasageri aterizați în Aeroportul Internațional Chișinău, precum și neaplicarea ștampilei pe documentele menționate nu înseamnă nercunoașterea acestora ca fiind valabile.

Totodată, menționează Colegiul că, instanțele la pronunțarea deciziilor sale nu au luat în considerare unele circumstanțe și anume că, factura FA3129754 din 31 august 2014 în sumă de 126 640.80 lei, actul de prestarea serviciilor pentru luna august 2014, precum și lista cu numărul de pasageri aterizați în Aeroportul Internațional Chișinău în luna august 2014, au fost recepționate de reprezentantul companiei „Transvio” SRL ceea ce se confirmă prin contrasemnarea documentelor sus-menționate.

Mai mult, reține Colegiul că, factura fiscală FA3129754 din 31 august 2014 în sumă de 126 640.80 lei a fost parțial achitată de „Transvio” SRL în sumă de 50 000.00 lei, astfel a fost recunoscută de pîrîtă.

Mai reține Colegiul că, celelalte facturi fiscale, actele de prestarea serviciilor pentru luna august-noiembrie 2014, precum și lista cu numărul de pasageri aterizați în Aeroportul Internațional Chișinău în perioada august-noiembrie 2014, au fost expediate prin email pe adresa electronică „Transvio” SRL indicată în Contractul de colaborare nr. 484/14-Acord din 01 mai 2014, ceea ce se confirmă prin extrasele din mesajele respective (copiile extraselor au fost anexate la materialele dosarului).

Totodată, menționează Colegiul că, nici-o factură nu a fost contestată de intimata în orice mod prevăzut de legislația RM în vigoare, cu toate că avea tot dreptul s-o conteste în cazul în care nu era de acord cu sumele indicate, prin urmare consideră că acestea au fost recunoscute de intimata.

Colegiul apreciază critic argumentul instanțelor, precum că anume semnătura pîrîtului adeverește existența acestei datorii și nemijlocit scadența ei, or, această poziție nu se bazează pe anumite prevederi ale legislației RM în vigoare, care ar conține norma legală, și care ar confirma cele menționate, din ce rezultă că afirmațiile instanțelor sunt doar unele presupuneri ale acestora, care nu sunt bazate pe prevederile legislației RM în vigoare.

În acest sens, Colegiul reține ca just și argumentul din recurs, conform căruia nu este corect ca orice agent economic (din orice motiv sau sub orice pretext) să nu semneze factura înaintată de a doua parte contractantă pentru serviciile prestate și, respectiv, să nu achite sumele înaintate spre plată, iar în cazul adresării reclamantei către instanța de judecată cu acțiunea respectivă, aceasta să fie soluționată în beneficiul pîrîtei.

Prevederile Contractului de colaborare nr. 484/14-Acodr din 01 mai 2014, semnat între recurentă și intimată, și anume pct. 3.10 din Contractul vizat, expres indică că, Transportatorul (SRL „Transvio”), lunar, în termen de pînă la data de 20 ce urmează după cea fiscală, transferă pe contul de decontare a Aeroportului (SRL „Avia Invest”): - suma fixă în mărime de 50 000.00 lei (cincizeci mii) lei, inclusiv TVA, lunar, în termen de primele trei luni din data încheierii prezentului contract, adică pentru perioadă de 01.05.2014- pînă la 31.07.2014; - suma calculată egală cu 1.20 lei pe lună pentru fiecare pasager care a sosit cu transportul aerian în Aeroportul Internațional Chișinău, începînd cu 01 august 2014 și pînă la încetarea acțiunii prezentului contract, dar nu mai puțin de 50 000.00 lei pe lună.

Menționează Colegiul că, contractul sus-mentionat nu conține prevederi, potrivit cărora achitarea sumelor se efectuează doar în baza facturilor, actelor de prestări serviciu sau altor acte prezentate intimitei de recurentă și doar în cazul în care acestea vor fi semnate și stampilate de intimata.

Mai mult, conținutul Contractului de colaborare nr. 484/14-Acodr din 01 mai 2014, și anume punctul 3.11. a acestuia, prevede doar că, Aeroportul (SRL „Avia Invest”) este obligată, pînă la data de 10 ce urmează după cea fiscală, să înainteze în adresa Transportatorului (SRL „Transvio”) contul, conform punctului 3.10 din prezentul contract. Începînd cu 01.08.2014 la cont urmează a fi anexat un certificat de la specialistul pe taxe aeroportuare a Aeroportului (SRL „Avia Invest”) cu privire la numărul de pasageri aterizați în Aeroportului Internațional Chișinău cu transport aerian.

Astfel, reține Colegiul că, recurenta lunar înainte către intimată facturile, actele de prestări servicii, acte cu numărul de pasageri și altele, astfel a executat pe deplin obligațiunile sale prevăzute în Contractul de colaborare nr. 484/14-Acodr din 01 mai 2014.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul Civil al RM, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 514 din Codul Civil al RM, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Prin urmare, Colegiul menționează că, intimata era obligată să transfere lunar pe contul recurentei sumele indicate în punctul 3.10 al Contractului de colaborare nr. 484/14-Acodr din 01 mai 2014, în acest sens, Colegiul apreciază critic afirmațiile instanțelor precum că doar semnătura pîrîtului pe facturi și pe alte acte adevărate existența acestei datorii și nemijlocit scadența ei, considerîndu-le neîntemeiate și ilegale.

Colegiul reține ca important și argumentul din recurs, conform căruia condițiile vizate în punctul 3.10 al Contractului de colaborare nr. 484/14-Acodr din 01 mai 2014, în parte ce ține de condițiile și modul de achitare a sumelor de intimată către recurentă, au fost propuse însuși de intimata (SRL „Transvio”), și prezentate recurentei (SRL „Avia Invest”) în calitate de ofertă pentru participare la concursul de selectare a transportatorului pentru prestarea serviciilor de taximetrie în Aeroportul Internațional Chișinău, desfășurat în cadrul companiei Recurrentei. Aceasta ofertă și condițiile de achitare a sumelor sus-menționate, au servit un temei principal pentru ca intimata să fie declarată ca câștigător al concursului de selectare a transportatorului de prestarea serviciilor de taximetrie în Aeroportul Chișinău și, totodată, a servit temei pentru încheierea Contractului de colaborarea nr. 484/14-Acodr din 01 mai 2014.

Menționează Colegiul că, Contractul de colaborarea nr. 484/14-Acodr din 01 mai 2014, în fapt reprezintă un contract de prestarea serviciilor, deoarece potrivit prevederilor pct. 3.4. și 3.6 a acestuia, recurenta acordă intimatei locul pentru plasarea dispeceratului acesteia în terminalul aeroportului și, totodată, acorda locuri de parcare pentru plasarea automobilelor intimatei în fața terminalului aeroportului, precum și acorda intimatei servicii informaționale în terminalul aeroportului (anunțuri informaționale pentru pasageri privind prestarea serviciilor de taximetrie în Aeroportul Chișinău de către compania „Transvio” SRL).

Conform art. 666 din Codul Civil al RM, (1) contract este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se

sting raporturi juridice. (2) Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic. (3) Contractul poate fi de adeziune sau negociat, sinalagmatic sau unilateral (generează obligații doar pentru una dintre părți), comutativ sau aleatoriu și cu executare instantanee sau succesivă, precum și de consumator.

Conform art. 667 din Codul Civil al RM, (1) părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele normelor imperative de drept, contracte și pot stabili conținutul lor. Dacă, în scopul protecției intereselor prioritare ale societății sau ale unui individ, efectele unui contract depind de încuviințarea autorităților statului, limitările și condiționările trebuie reglementate prin lege. (2) Obligarea la încheierea unui contract este interzisă, cu excepția cazurilor cînd obligația de a contracta este prevăzută de prezentul cod, de lege sau dacă reiese dintr-o obligație asumată benevol. (3) Părțile pot încheia contracte care nu sînt prevăzute de lege (contracte nenumite), precum și contracte care conțin elemente ale diferitelor contracte prevăzute de lege (contracte complexe).

Conform art. 668 din Codul Civil al RM, (1) contractul încheiat legal obligă părțile nu numai la ceea ce au stipulat expres, dar și la tot ceea ce rezultă din natura lui în conformitate cu legea, cu uzanțele sau cu principiile echității. (2) Contractul produce efecte numai între părți dacă legea nu prevede altfel. Contractul produce efecte și pentru succesorii universali sau cu titlu universal dacă din lege, din contract sau din natura obligației nu rezultă altfel. (3) Contractul poate fi modificat sau rezolvit numai în conformitate cu clauzele sale ori prin acordul părților dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 671 din Codul Civil al RM, (1) cel care, la momentul încheierii contractului, știa sau trebuia să știe despre imposibilitatea executării lui este obligat la reparația prejudiciului suferit de cealaltă parte, care considera cu bună-credință contractul valabil, în mărimea care să nu depășească suma venitului pe care aceasta l-ar fi primit în cazul valabilității contractului.

Din aceste considerente, Colegiul constată că pretențiile SRL „Avia Invest” sunt întemeiate, SRL „Transvio” urmînd să achite primei sumele care au fost solicitate.

În această ordine de idei, instanța de recurs conchide că instanțele judecătorești au apreciat greșit probele și înscrisurile administrate la caz, fapt care a condus la aplicarea eronată a normelor de drept material, în consecință, au adoptat hotărîri neîntemeiate și ilegale, deoarece, prin actele cauzei a fost demonstrată temeinicia acțiunii recurentului.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 și hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 iunie 2015 și de a adopta o hotărîre nouă de admitere a acțiunii Societății cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Transvio” privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu art. 94 al. (1) și (2) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile de judecată. În cazul mai multor reclamanți sau pîrîți, aceștia sînt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei.

Din materialele cauzei, rezultă că recurentul pe parcursul examinării cauzei a suportat cheltuieli de judecată, ce se compun din 21688,03 lei pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererilor de chemare în judecată, 2299,23 lei și 7339,90 lei – taxa de stat pentru examinarea pricinii în instanța de fond, 7229,34 lei – taxa de stat la depunerea apelului și 4819,56 lei – taxa de stat la depunerea cererii de recurs, care și urmează a fi încasate de la intimat în beneficiul recurentului.

Ținând cont de cele expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2015 și hotărîrea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 22 iunie 2015 și se adoptă o hotărîre nouă după cum urmează.

Se admite acțiunea înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Avia Invest” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Transvio” privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Societatea cu Răspundere Limitată „Transvio” în contul Societății cu Răspundere Limitată „Avia Invest” datoria debitoare în suma de 321 304,00 (trei sute douăzeci și unu de mii trei sute patru) de lei.

Se încasează de la Societatea cu Răspundere Limitată „Transvio” în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Avia Invest” cheltuielile suportate pentru achitarea taxei de stat în suma de 21688,03 (douăzeci și unu de mii șase sute optzeci și opt, 03 bani) de lei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea